

b26035

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณผู้ประกอบการกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ :

ศึกษากรณีอำเภอราชสาลีน จังหวัดฉะเชิงเทรา

Relationship between Level of Entrepreneurial Spirit and

Economic Security : A Case Study of Rajchasarn District,

Chachoengsao Province

วิทยานิพนธ์

โดย

นายมณฑป เอกสิงห์ชัย

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2538

ISBN 974-8164-83-7

วิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณผู้ประกอบการกับความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีอำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา
: Relationship between Level of Entrepreneurial Spirit
and Economic Security : A Case Study of Rajchasarn
District, Chachoengsao Province

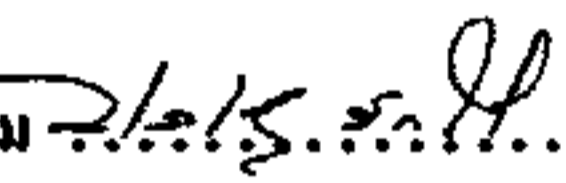
โดย : นายมณฑป เอกสิงห์ชัย
: Mr.Mondop Aksinghachai

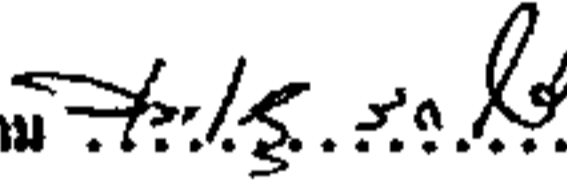
นักศึกษา คณะพัฒนาศึกษา : ภาคปกติ รุ่นที่ 14 รหัส 520352019

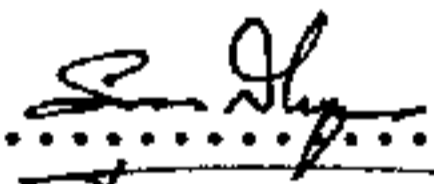
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็น
สมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา) ได้

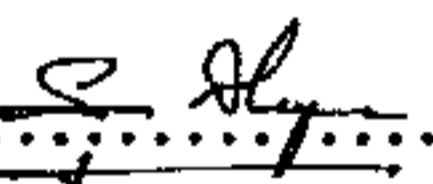
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

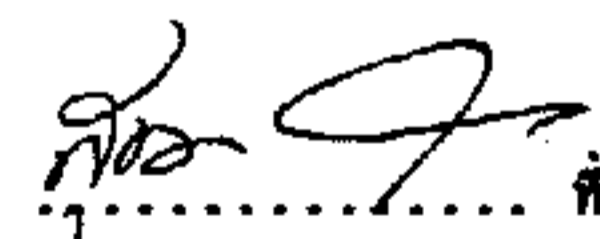
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

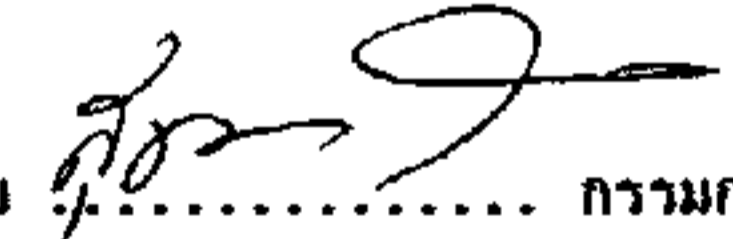
ลงนาม ประธาน
(อาจารย์ประเสริฐ รักษ์ไทยดี)
วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2538

ลงนาม ประธาน
(อาจารย์ประเสริฐ รักษ์ไทยดี)
วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์สุภา ภัทรินบุตร)
วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2538

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์สุภา ภัทรินบุตร)
วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

ลงนาม ที่ปรึกษา
(รศ.ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร)
วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2538

ลงนาม กรรมการ
(รศ.ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร)
วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

คณะพัฒนาศึกษาอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา)

รองศาสตราจารย์ คณบดี
(สากล จรรย์วิทยานนท์)

วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณนักประกอบการกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีอำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา

โดย : นายมณฑป เอกสิงห์ชัย

ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม

ปีการศึกษา : 2538

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐาน โดยใช้วิธีการแบบอุปนัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางจิตวิสัย อันได้แก่ "ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ" และตัวแปรทางจิตวิสัย อันได้แก่ "ระดับจิตวิญญาณนักประกอบการ" ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาตัวชี้วัดระดับจิตวิญญาณนักประกอบการและตัวชี้วัดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษามีหน่วยในการวิเคราะห์ คือ หัวหน้าครัวเรือน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นคอนโดยเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบสัดส่วนไม่เท่ากัน เพื่อเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,010 คน ในพื้นที่อำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา การเก็บข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าโคสแควร์ โดยมีสมมติฐานที่ใช้ในการศึกษาสี่ประการ คือ

1. ระดับจิตวิญญาณนักประกอบการ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ ความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ ของหัวหน้าครัวเรือน
2. ระดับจิตวิญญาณนักประกอบการ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ รายได้สุทธิ ของหัวหน้าครัวเรือน
3. ระดับจิตวิญญาณนักประกอบการ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ ความพอเพียงของรายได้ ของหัวหน้าครัวเรือน

4. ระดับจิตวิญญาณขั้นประกอบการ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ
การมีเงินออม ของหัวหน้าครัวเรือน

ผลการศึกษา พบว่า ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งชื่อ นั่นคือ หัวหน้าครัวเรือนที่มี
แนวโน้มระดับจิตวิญญาณขั้นประกอบการสูง จะมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ มีรายได้สุทธิ
มีความพอเพียงของรายได้ และมีเงินออม มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีแนวโน้มระดับ
จิตวิญญาณขั้นประกอบการต่ำ

ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นว่า ระดับจิตวิญญาณขั้นประกอบการ และสภาวะทางกายภาพ
ภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจของหัวหน้าครัวเรือน มีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ โดย
หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ในอำเภอราชดำเนิน มีจิตวิญญาณขั้นประกอบการในระดับปานกลาง
และระดับจิตวิญญาณขั้นประกอบการ จะมีความสอดคล้องกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของ
แต่ละพื้นที่ จากผลการศึกษาที่ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาวะทางกายภาพ
และจิตวิสัยของพื้นที่แต่ละแห่งในการค้าเป็นการพัฒนา ฉะนั้นในการมองการพัฒนาจะต้อง
มองทั้งด้านจิตวิสัย และวัตถุวิสัยควบคู่กันไป ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ระดับจิตวิญญาณขั้น
ประกอบการถูกกำหนดให้เป็นด้านจิตวิสัย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจถูกกำหนดให้เป็น
ด้านวัตถุวิสัย ประการสำคัญ ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นแนวโน้มของความเป็นไปได้
ในการพัฒนาตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุม และสามารถวัดระดับการพัฒนาทั้งทาง จิตวิสัย และ
วัตถุวิสัยในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

THESIS : Relationship between Level of Entrepreneurial Spirit and Economic Security : A Case Study of Rajchasarn District, Chachoengsao Province

BY : Mr. Mondop Aksinghachai

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Analysis and Planning

ACADEMIC YEAR : 1995

This study is basic research using inductive method. It has the objective to examine relationship between objective variable which is "economic security" and subjective variable which is "level of entrepreneurial spirit". The researcher developed the indicators of the level of entrepreneurial spirit and economic security for use in the study. The unit of analysis is leader of the households. The sampling was taken multi-stage method characterized by purposive and unproportional technique. The sample group involves 1,010 people living in Rajchasarn District of Chachoengsao Province. Collecting data includes both questionnaire and interviewing. The statistics used for analyzing data are percentage, mean and chi-square. Four hypotheses are formulated as follows :

1. Level of entrepreneurial spirit has positive relationship with occupation security of the household's leader.

2. Level of entrepreneurial spirit has positive relationship with the net-income of the household's leader.

3. Level of entrepreneurial spirit has positive relationship with adequacy of the income of the household's leader.

4. Level of entrepreneurial spirit has positive relationship with money savings of the household's leader.

The results of the study show that the three above mentioned hypotheses are accepted. This means the leader who has high level of entrepreneurial spirit feels more secure with his occupation, and has the net-income, adequate income and saving money at a higher rate than with low level of entrepreneurial spirit.

Moreover, the results reveal that the level of entrepreneurial spirit and economic security of the household's leader are different according to the locations. Most of the leaders in Rajchasarn District tend to have moderate level of entrepreneurial spirit. However, the level of entrepreneurial spirit is consistent with economic security of each particular area. Since the study shows that each area has different physical environment and subjective quality for implementing the development work, the dimension for development should take

into consideration both subjective and objective qualities which are represented by the level of entrepreneurial spirit and economic security respectively. Importantly, the results of the reflect possibility of developing indicators which are all-rounded and Capable of effectively measuring the development level in association with both subjective and objective aspects of each area.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นตัวแทนของความรัก ความเมตตา และความร่วมแรงร่วมใจ
อันยิ่งใหญ่ ที่ผู้เขียนได้รับจากบุคคลหลายท่านซึ่งผู้เขียนขอกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ประเสริฐ รัตไทยดี "ครู" ผู้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ แก่ศิษย์จากวิทยาลัยเพิ่มเติมเขียนด้วยความเป็นครู ท่านอาจารย์ ดร.
สุพรรณิ ไชยอำพร และท่านอาจารย์สุภา ภัทรินทร ที่ได้ให้ความเมตตาช่วยตรวจสอบ
ดูแลจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเสร็จ

ผู้เขียนขอขอบคุณ ท่านนายอำเภอราชสาส์น และเจ้าหน้าที่อำเภอทุกท่าน ที่ได้ให้
ความอนุเคราะห์ ประสานงาน และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ
โดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่หัวหน้าครัวเรือนของอำเภอราชสาส์นทุกท่านที่ได้ให้ความ
ร่วมมือให้ข้อมูลในขณะการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณสุเทพ บรรณทองและ
นักวิชาการคณะพัฒนาสังคมทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดเตรียมโครงการ และ
ดูแลให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างใกล้ชิดจนโครงการแล้วเสร็จ

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสมศักดิ์ นูนาค ร.ต.อ.ชาคริต มงคลศรี และคุณวิษณุ
มาลัยเวช ทีมงานผู้ร่วมคิด ร่วมงานภาคสนาม ร่วมเผชิญอุปสรรค และประสพการณ์อัน
ประทับใจด้วยกันนับแรมปี จนแล้วเสร็จโครงการ

เหนืออื่นใดผู้เขียนขอกราบรำลึกในพระคุณของ พ่อ แม่ และป๊ะ และพี่น้องทุกคนที่ได้
ให้โอกาส และมอบกำลังใจอันยิ่งใหญ่ให้แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

มณฑล เอกสิงห์ชัย

พฤศจิกายน 2538

คำนำ

การศึกษารัชนี เป็นการศึกษายาไร้โครงการการศึกษาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท ศึกษากรณีอำเภอราชสาส์น จังหวัดละเอียงเทรา ในความควบคุมของ อาจารย์ประเสริฐ รุกไทยดี ผศ.ลيني กมลนาวัน, อาจารย์สุภา กิริสิบุตร และอาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร โดยได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยจาก โครงการภาคพิเศษ(กทม.) คณะพัฒนาสังคม ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2537 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2538

โดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ความหลักเกณฑ์ของคณะทำงานด้านสังคม และแปซิฟิก(Economic and Social Commission for Asia and the Pacific หรือ ESCAP) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุมทั้งด้านวัตถุวิสัยและจิตวิสัย โดยมีตัวชี้วัดทั้งสิ้น 7 ประการ และนำมาประยุกต์กับเกณฑ์การวัดความจำเป็นพื้นฐานของ กชช.2ค. และ จปร. ได้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต 8 ประการ ทั้งนี้นอกจากการนำข้อมูลที่ได้จากโครงการ มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณนั้กประกอบการ กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ที่ผู้วิจัยเป็นผู้ศึกษาแล้ว ยังมีโครงการอีก 2 โครงการที่ได้ทำการศึกษาเจาะลึกในแต่ละตัวแปรได้แก่

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณนั้กประกอบการ กับ สภาพชีวิตชุมชน ของ นางสาวสมลักษณ์ บุณนาค

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับจิตวิญญาณนั้กประกอบการ กับ การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง สภาพชีวิตชุมชน และ สุขภาพอนามัย ของ ร.ต.อ.ชาคริต มงคลศรี

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่า การศึกษารัชนีจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบทและการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจแนวทางการพัฒนาที่มีเป้าหมายสูงสุด และมีศูนย์กลางอยู่ที่ความมนุษย์

มณฑป เอกสิงห์ชัย

พฤศจิกายน 2538